

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організованої злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Юліан МУНТЯНУ

СУЧАСНІ МЕТОДИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСОБИ НЕВІДОМОГО ЗЛОЧИНЦЯ, ПРИЧЕТНОГО
ДО ЗАХОПЛЕННЯ ТА УМИСНОГО ВБИВСТВА ЗАРУЧНИКІВ.....216

Ольга НЕДАШКІВСЬКА, Олександр ГУНЬКО

РОЛЬ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ ПІД ЧАС
ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ В УКРАЇНІ.....220

Alina Daniela PĂTRU

URMELE DE ARMĂ ALBĂ – INTERPRETAREA LEZIUNILOR ȘI MECANISMUL
PRODUCERII.....224

Сергій ПОЛУЯНОВ, Олег КОЖУХАР

ОСОБЛИВОСТІ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЩОДО АГРЕСІЇ ПРОТИ СУВЕРЕНІТЕТУ ТА
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ УКРАЇНИ.....228

Іван СТАРЕНЬКИЙ

ДИНАМІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ШКІДЛИВОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
RACCOON STEALER.....234

Олександр СТАРОДУБОВ

СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА ЯК СТРУКТУРНИЙ КОМПОНЕНТ ТАКТИЧНИХ
ОПЕРАЦІЙ.....238

Олександр ФЕДОРЧУК

ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У СТРУКТУРІ КОНЦЕПЦІЇ ПРОТИДІЇ
ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....243

Дмитро ЦЕХАН

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ НА СТАДІЇ ОПЕРАТИВНО-
РОЗШУКОВОГО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ.....247

Юрій ЧЕРНИШ

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОНСУЛЬТАЦІЙ СПЕЦІАЛІСТА ПІД ЧАС
РОЗСЛІДУВАННЯ КОНТРАБАНДИ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ.....251

Секція 3

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ У СФЕРІ ЕКСПЕРТНОГО

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА.....256

Валерія ДИНТУ

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ МЕДІАЦІЇ В
ТУРЕЧЧИНІ.....256

Тетяна ЛИННИК

ВИКЛИКИ ПРАВОВОЇ МОДЕЛІ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ НОРМ МІЖНАРОДНОГО
ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА.....259

Федорчук Олександр

кандидат юридичних наук

доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології

Національного університету «Одеська юридична академія»,

м. Одеса, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-1945-8647>

електронна адреса: criminalistic@onu.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У СТРУКТУРІ КОНЦЕПЦІЇ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Проаналізовані особливості місця спеціальних знань у загальній концепції протидії злочинності у сфері службової діяльності. Основний акцент звернутий на сутність та напрями використання спеціальних знань у межах роботи оперативних підрозділів за вказаним напрямом роботи.

Ключові слова: *спеціальні знання; концепція; оперативно-розшукова діяльність.*

Fedorchuk Oleksandr

Candidate of Law

Associate Professor, Department of Criminalistic, Forensic Examinations and

Polygraphology

National University «Odesa Law Academy», Odesa, Ukraine

USE OF SPECIAL KNOWLEDGE IN THE STRUCTURE OF THE CONCEPT OF COMBATING CRIME IN THE SPHERE OF OFFICIAL ACTIVITIES

The peculiarities of the place of special knowledge in the general concept of combating crime in the sphere of official activities are analyzed. The main emphasis is on the essence and directions of using special knowledge within the work of operational units in the specified direction of work.

Keywords: *special knowledge; concept; operational-search activities.*

Формування цілісної та несуперечливої концепції протидії злочинності у сфері службової діяльності вимагає визначення місця окремих компонентів та форм діяльності відповідних суб'єктів у її структурі. Так, невід'ємним складником діяльності правоохоронних органів щодо протидії злочинності у сфері службової діяльності є використання спеціальних знань для вирішення завдань щодо своєчасного виявлення, оперативно-розшукового документування та подальшого досудового розслідування. Перш за все, необхідно звернути увагу,

що чинне законодавство України не містить нормативного визначення категорії «спеціальні знання», що в окремих випадках може призводити до доволі широкого трактування такої термінологічної конструкції, а також неоднозначного сприйняття та визначення органами, які здійснюють кримінальне переслідування чітких вимог та характеристик до суб'єктів таких знань, зокрема й у випадках їх залучення на стадії оперативно-розшукової діяльності про що свідчить аналіз нормативних приписів Законів України «Про оперативно-розшукову діяльність»[2] та «Бюро економічної безпеки України»[1]. У той же час, відзначимо, що у науковій доктрині питання спеціальних знань, зокрема їх змісту, активно досліджується науковцями[3;4;5]. Не вдаючись у межах цього постановочного дослідження до аналізу усіх наукових підходів, ми солідаризуємось із позицією В.Ю. Шепітька, який визначаючи спеціальні знання вказує, що це «система наукових відомостей чи навичок об'єктивного характеру, які отримані внаслідок проходження вищої професійної підготовки, досвіду наукової та практичної діяльності та відповідають сучасному рівню»[4]. Загалом вказане визначення може бути повністю підтриманим, але необхідно звернути увагу, що на нашу думку, сучасні моделі освітніх технологій дозволяють здобувати відповідні знання не лише шляхом навчання у ЗВО, що також має враховуватись під час розслідування та трактування їх сутності.

Аналіз практики роботи правоохоронних органів щодо протидії злочинності у сфері службової діяльності свідчить, що спеціальні знання займають «наскрізне» положення, зокрема використовуються на усіх етапах реалізації відповідними правоохоронними органами своїх функцій у даній сфері. У той же час, необхідно наголосити, що суб'єкти і форми використання спеціальних знань на різних етапах протидії злочинності у сфері службової діяльності суттєво різнитимуться.

Перш за все, необхідно звернути увагу, що на стадії діяльності оперативних підрозділів щодо негласного документування злочинної діяльності згідно чинного законодавства неможливим є використання спеціальних знань у формі проведення судових експертиз, оскільки призначення експертизи можливе лише у межах розпочатого кримінального провадження. Водночас, аналіз практики роботи оперативних підрозділів свідчить, що ними у різних формах використовуються спеціальні знання у широкому тлумаченні цієї категорії, зокрема:

по-перше, у процесі здійснення кримінального аналізу, де суб'єктами таких знань виступають конкретні аналітики, а зміст спеціальних знань у загальному вигляді можна звести до таких основних позицій: а) спеціальні знання у сфері аудиту та бухгалтерського обліку, а також щодо різного типу фінансових операцій суб'єктів господарської діяльності; б) спеціальні знання щодо архітектурної побудови цифрового простору та особливостей роботи з цифровими даними; в) спеціальні знання щодо методології аналітичних досліджень та кримінального аналізу;

Section 2. Use of special knowledge and expert support for the investigation of organized crime in conditions
of armed conflict

по-друге, у процесі використання конфіденційного співробітництва шляхом залучення до співпраці осіб, які володіють спеціальними знаннями, котрі необхідні для вирішення завдань оперативно-розшукової діяльності. У контексті цього, слушно пояснити, що такі особи можуть залучатись точково та фрагментарно для надання консультативної допомоги щодо особливостей пізнання відповідних явищ та процесів, а також використовуватись на постійній основі. Необхідно відзначити, що використання допомоги таких осіб на постійній основі, як правило, пов'язується із необхідністю оперативного обслуговування складних об'єктів, а також систематичного навчання таких осіб з метою підвищення рівня їх розвідувальних можливостей. Фактично, у даному випадку наявність та можливість використання спеціальних знань прямо корелює із характеристика розвідувальних можливостей таких осіб;

по-третє, у процесі проведення оперативно-технічних та інших засобів, які вимагають спеціальних навичок та компетенцій, зокрема й щодо використання пенітративної техніки тощо.

Наголосимо, що окреслені напрями можуть стосуватись оперативно-розшукового документування будь-яких видів кримінальних правопорушень, а під час здійснення такої діяльності щодо злочинів у сфері службової діяльності матимуть свої особливості зважаючи на використані технології кримінальної протиправності та форми злочинної діяльності. Межі та вказаної наукової роботи не дозволяють детально розкрити усі особливості використання спеціальних знань на етапі оперативно-розшукового документування злочинів у сфері службової діяльності, і, тому, ми звернемось до детального та системного аналізу вказаної проблематики у подальших наукових роботах.

Підсумовуючи викладене, звернімо увагу на те, що у структурі концепції протидії злочинності у сфері службової діяльності питання використання спеціальних знань є самостійним структурним елементом, а його характеристика у межах такої концепції передбачає: *по-перше*, алгоритм наскрізного використання спеціальних знань на усіх етапах роботи правоохоронних органів; *по-друге*, змісту спеціальних знань, які можуть використовуватись на різних етапах протидії такій злочинності; *по-третє*, характеристики та класифікації суб'єктів спеціальних знань, які можуть бути залученні на різних етапах протидії злочинності у сфері службової діяльності.

Перелік використаних джерел:

1. Про Бюро економічної безпеки України: Закон України від 28.01.2021 р. № 1150-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>.

2. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>.

3. Романюк Б.В. Сучасні теоретичні та правові проблеми використання спеціальних у досудовому слідстві: монографія. Київ: НАВС. 2008. 196 с.;

ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ:
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА

Одеса, Україна, 27 листопада 2025 року

Секція 2. Використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту

4. Шепітько В.Ю. Проблеми використання спеціальних знань крізь призму сучасного кримінального судочинства в Україні. *Судова експертиза*. 2014. №1. С.11-18

5. Юсупов В.В. Спеціальні знання при проведенні кримінального провадження та в інших видах судочинства. *Юридичний науковий журнал*. №3. 2023. С.486-490